

Kajaanissa Keskiviikkona 12 p. Syyskuuta.

Tilaukshinta:

Kaupungissa: 1/1 v. Sm. 3: —, 3/4 v. 2: 50, 1/2 v. 1: 75, 1/4 v. 1: —. Postissa: 1/1 v. 3: 60, 1/2 v. 2: 05, 1 kk. 46 p. Venäjällä 2 Rupl. Amerikassa 1 1/2 doll. Kaupungissa kotiinkannosta 50 p. lisäys vuodelta. — Yksityisnumeroin hinta 10 p:nä.

Toimitus:

K. Kokkonen. J. Hyvärinen.
(Vastaava.)

Kajaanin Lehti ilmaantuu joka keskiviikko- ja lauantai-aamuna klo 8.

Ilmoitushinta ensi sivulla 15 ja takasivulla 10 penniä pieneltä riviltä. — Ilmoitukset ovat jätettävät kirjapainoon viimeistään joka tiistai ja perjantai klo 1 i. p.

Kurssit.

Suomen pankki 11 p. Syysk.

	M. p.	Ostokurssi:	M. p.
Pietari a/v	267: 80	266: 66	
Lontoo a/v	25: 40	25: 20	
3 kk.	—	24: 98	
Paris a/v	101: 10	100: 10	
3 kk.	—	99: 10	
Antwerpen a/v	100: 90	99: 90	
3 kk.	—	98: 80	
Hampuri a/v	124: 10	123: 40	
3 kk.	—	123: 30	
Lybekki a/v	124: 10	123: 40	
3 kk.	—	121: 90	
Berlin a/v	124: 10	123: 40	
3 kk.	—	121: 90	
Frankfurt am Main a/v	124: 10	123: 40	
3 kk.	—	121: 90	
Amsterdam a/v	209: 50	—	
3 kk.	—	206: 50	
Tukholma	139: 10	138: 50	
Kristiania a/v	139: 10	138: 40	
Köpenhamina a/v	139: 10	138: 40	
New-York	5: 25	—	

Päivälista.

Raastuvanoikeus ja Maistraati, istunto Maanantaisin kello 11 e.p.p.
Kaupungin pormestarin vastaanottoaika klo 9—11 e. p. p.
Rahatoimikamarin kokoukset jokaisen kuukauden 1:nä arkipäivinä.
Rahatoimikonttori auki Maanantaisin kello 7:stä j.p.
Kansallisosakepankin konttori, rehtori Ticcanderin talossa, auki joka arkipäivä kello 10—12.
Säästöpankki Lauantaisin 6:ta j.p.
Sähkösanoma-konttori auki arkipäivinä 8—2 ja 5—7, Sunnuntaina 9—11 sekä 5—7.
Kansankirjasto: Sunnuntaisin klo 3—6 j. pp. ja keskiviikkoisin klo 6—7 j. pp.
Lukusali: Sunnuntaisin klo 3—7 j. pp. ja keskiviikkoisin klo 6—8 j. pp.
Käsityöläis-Ammattikirjasto auki joka arkipäivä.

Lääkäri.

Piirilääkäri, Tri O. W. Wenerström vastaan ottaa sairaita kodissaan klo 9—11 e.p.p. ja 5—6 j.p.p. — Tapa turma kohtauksia joka aika vuorokaudella.
Sairaat, jotka pyrkivät sairashuoneeseen otettaviksi, saapukoot sinne klo 1/212 päivällä.
Käynti sairashuoneella sairaitten tykönä on sallittu klo 9—10 ja 4—5.

Kajaanin postikonttori pidetään avoimena:

Maanantaina, Tiistaina, Torstaina klo 9—12 e.p.p. ja 3—6 j. pp.
Keskiviikkona, Perjantaina, Lauantaina klo 9—12 e.p.p. ja 2—5 j. pp.
Sunnuntai- ja juhlapäivinä klo 9—10 e.p.p. ja 5—6 j.p.p.

Postien tulo-aika:

Sunnuntaina a. p. Iisalmelta.
Maanantaina a. p. Kestilästä, Pulkilasta, Iisalmelta ja Paltamosta sekä i. p. Kuhmoniementä ja Sotkamosta.
Tiistaina a. p. Iisalmelta.
Keskiviikkona a. p. Oulusta, Suomussalmelta, Puolangalta, Hyrynsalmelta, Ristijärveltä, Mieslahdelta ja Paltamosta.

Kajaanin Asianajotoimisto

ajaa asioita kaikissa maamme oikeuksissa ja virastoissa; laatii kauppa-, velka- ja välikirjoja, testamenttia, avioehtoja y. m.; toimittaa valvomisia konkurseissa; huolehtii asiakirjain jättämisestä virastoihin; saamisten perimisiä y. m.

Toimituksia vastaanotetaan talossa N:o 6 Torikadun varrella klo 9—10 e. pp. ja 4—6 j. pp.

Kajaanin Lehti

tilattuna toimitukselta maksaa: syyskuun alusta 1: 25 kaupunkiin, muualle 1: 45; lokakuun alusta maksaa se 1 mkan kaupungissa, postissa lähetettynä 1: 15.

Tiiliä! Tiiliä!

Ne, jotka haluuisivat ottaa valmistaaseen tiiliä suuremmisissa erissä Kajaanin miesseminaarin tarpeita varten, käykööt luonani tuumittelemassa.

Kalkin hankintatarjouksia otetaan myös.

Kajaanissa Syyskuun 6 päivänä 1900.

J. Wäyrynen.

Torstaina i. p. Kuhmoniementä ja Sotkamosta.
Perjantaina a. p. Iisalmelta.
Lauantaina a. p. Oulusta, Suomussalmelta, Puolangalta, Hyrynsalmelta, Ristijärveltä, Mieslahdelta ja Paltamosta sekä i. p. Sotkamosta.

Postien lähtö-aika:

Sunnuntaina klo 7 j.p.p. Iisalmelle.
Maanantaina klo 9 a. p. Sotkamoon, klo 11 a. p. Paltamoon ja klo 10 i. p. Ouluun, Vaalaan, Säräisniemelle, Suomussalmelle, Puolangalle, Hyrynsalmelle, Ristijärvelle ja Mieslahdelle.
Tiistaina klo 9 a. p. Kestilään ja Pulkkilään.
Keskiviikkona klo 9 a. p. Kuhmoniementä ja Sotkamoon; klo 11 a. p. Paltamoon ja klo 7 j. p. Iisalmelle.
Torstaina klo 10 j. p. Ouluun, Vaalaan, Säräisniemelle, Suomussalmelle, Puolangalle, Hyrynsalmelle, Ristijärvelle ja Mieslahdelle.
Perjantaina klo 7 i. p. Iisalmelle.
Lauantaina klo 9 a. p. Kuhmoniementä ja Sotkamoon; klo 11 a. p. Paltamoon sekä klo 7 i. p. Iisalmelle ja Iisalmen kautta Ouluun.
Laivakulun aikana lähetetään postimerkeillä varustetut kirjeet laivoilla „Koitto“ ja „Elias“. Posti lähetetään 3/4 tuntia ennen laivain lähtöä.

Kirjelaatikat tyhjennetään.

Postikonttorin luona 5 min., muut 1/2 tuntia ennen postin lähtöä.

Matkustavaisia.

Syyskuun 7—11 p:nä.
Kestikievarissa: Pastori Lebedeff, lukkari Markoff, neiti Hollmerus ja lääninmaanimittari Lindh Oulusta ja lääninmari Lagerlöf Raahesta ja Lamminaho Vaalasta.
Matkailijahotellissa: Neidit Kainulainen Kuhmoniementä ja Kokkonen Oulusta sekä konsuli Gestrin ja hra Isaksen Tampereelta.
Pehtori Heikkinen Paltamosta Sepäselällä.

Kuolleita.

Ilmoitetaan että rakas poikani

Kalle Leinonen

pitkällistä tautia sairastettuaan vai-pui kuolonuneeen Paltamon Kiehimän kylän Lauttaushuoneella t. k. 5 p:nä klo 1/26 i. p., elettyään 24 v., 4 k. ja 5 p., kaipaukseksi minulle, 3 veljelle ja sisarelle y. m. sukulaisille ja tuttaville.

Rakel Leinonen.

Murheella ilmoitan että rakas vaimoni

Maria Elisabeth,

synt. Mohlberg,

kuoli äkkiä 7 päivänä Syyskuuta 1900, kello 2 e. pp., 40 vuoden iässä.

G. M. Nordberg.

Ilmoituksia.

Eläinlääkäri.

Allekirjoittanut on tavattavissa kauppias Tolosen talossa joka päivä, varmimmin aamupäiväisin.

V. S. Trygg.

Naiskäsityökoulu

Kajaanissa alkaa työ kautensa Lokakuun 1 päivänä.

A. Juntunen Kajaanissa suorittaa kaikkia nahkurin alalle kuuluvia töitä.

Kullervo, Tapaturmavakuutusosakeyhtiö.

Asiamies ERIK PIRINEN.

Yhteiskunta avustajana.

Yhteiskunta woipi ajaa asioitaan menestyksellä, tietäessään hyvää pahasta eroittaa. Se näkee, jos meillä joku kasvi on hyvin hoidettu ja saapi sitten kärsiä huonohajuisia ilmaa, tulee alakuloiseksi ja surkastuneeksi. Mutta voimmehan me wointimme mukaan poistaa epäkohtia niin paljon kuin mahdollista. Ei meidän ole pakko kaikkia tehdä, jos joku kateen kannalta katsoja käsksee; voimmehan kieltäytyä esim. jos joku idästä fultia pakkoittaa ja tyrkyttää meille jostakin muuttimme käymätöntä punapontaista päävaatetta; käskemme tietysti pyhän weljen lastemaan lauffuunsa mokoman hemestän, kaikki yhtenä miehenä samalla tavalla. Kaupustelia taas esittää meille ostofia, neuloah, nappiech, naskaliech, mutta ei meidän tarvitse ostaa niitäkään. Lähemme wel toisech taloh, taloon tultua, owesta siifään astuesja hyvät illat emäntäwäet, montafos kauppaat tehä? Jfäntä was-taa rauhallisena emäntäwäen puolesta kohteliaalla tavalla, hyvää iltaa, ol-faa hyvä ja lewähtätä; kauppoja ei meillä teidän miesten kansja tehdä ei yhtään, meillä on täällä omasja maas-ja kauppiata, joilta on meidän ostet-tawa, emmefä me halua heitä teidän reppuinne tähden unhoittaa. Wieraat ottawat puhewuoron ihmetellen miten teäl moasja on asiat kuin lauffumies-ten reämä ei enää mene hinnal ei mil-lään, ei osta ei niin fukaah, ruuwas-tafaan ei kelpoa muu kuin raha. Jfä-wä kyllä, alkaa ifäntä uudesta, mutta fyy ei ole meidän, te ette ole arwan-

neet kauppoisjanne kohtuutta pitää, kos-fapa teidät on suuri yhteiskunta jättä-nyt jeltfänsä taaffe. Käitpa te olette sen ansainneet, jofna olette itse wel-fapääät kärsimään. Kyllähän arwaan ettei ole herkkua tuommoisen pakaafin alinomainen seläsjaän kuljettaminen, mutta kohtalo kait sen on teille fuor-makfi määrännyt.

— Senaattorien ero. Niille eroa pyytäneille senaatin jäsenille, joiden eron-hakemufsiin ei jo aikafemmin ollut myönnytty, on, samalla kertaa kuin senaatin uusi waltalupa wahwistettiin, myönnetty wirkaero wiime elokuun 27 p:stä lufien, ja on heille myönnetty seuraawat eläkkeet: talousosafaston jäsenille senaattoreille Jgnatiufsfelle ja Charpen-tierille kummallentkin 9,000 marfan, sekä oikeusosafaston jäsenille senaattoreille Jde-stamille 12,000, Hougbergille ja Gyl-lingille kummallentkin 9,000 ymnä Lan-gensfiohdille 6,000 mfan eläke.

Senaatin talousosafoston jäsenefki myöskin yllämainitusta päivästä tämän fyyfkuun loppuun on kutsuttu kenraali-majuri J. Afeman, sekä oikeusosafoston jäsenefki howioikeudenneuwofset A. A. Kumlin, J. E. Heitel ja G. J. Num-melin sekä laamanni E. J. Anderfin.

— Tullikomitea. Kuten teidätään, on kenraalikuwernööri kehottanut senaat-toria A. E. Gripenbergin siiaan siihen komiteaan, jofna on käfifeltävä kysy-mystä Suomen tullitafafau saattamisesta yhdenmufaisefki keisarikuunnan yleisen tafjan kansja, ja ehdottanut komitean jäsenefki tullilaitofsen päätirehtööri, waltioneuwos B. J. Winterin. Mutta kun waltioneuwos Winter on kieltäy-tynyt tätä tehtävää vastaan ottamasta, on senaatti päättänyt antaa siitä tiedon kenraalikuwernöörille.

— Wapaaehtoisten awustusten kerääminen. Wenäjän siifäsfain minis-terin pyydettyä, että hänelle lähetettäfiin Suomesja woimasja olewat, erinäfiä tarkoitufia warten tapahtuuaa wapaae-htoisten lahjojen keräämisistä kosfawat sääböfket, on senaatti päättänyt siifäfi-ainministerille lähettää mainitut sääböf-fer sekä samalla ilmoittaa ettei mitään tarfästusta ole toimitettu niiden kerää-miifen nähden eikä myöskään huomattu tarpeellisefki.

— Wirfacer on nyt myönnetty Uudenmaan läänin kuwernöörille ken-raalimajuri K. de Pontille, jofa samalla on saanut 6,666 mfan 67 p:nin wuotuisen eläkkeen.

— Wenäjän tullitariffin korotus. W. t. kenraalikuwernöörin kirje G: W:nja käfityn johdosta, kosfewa tullimafujen koroitusta m. m. Suomesja Wenäjälle tuotawista muutamista ta-warwoista sekä teollisuushallitufsen kir-jelmä samasta afiasta on esitetty se-naatisja t. f. 5 päivänä.

— Yfityiskoulujen waltioawut. Senaatin esitys waltioawujen myöntä-misefstä yfityiskouluille, jofa aikafem-min olemme selkoa tehneet, on nyt wahwistettu.

— Suomen kadettikoulu. Kun kufaan ei ole hafenut kahta wenäjän-kielen opettajan wirfaa Suomen kadet-tikouluisja, on senaatti päättänyt että näiden opettajain opetuswelloisfisuus on jaettava kouluun muille opettajille, jofa myöskin saawat nauttia niistä tulewan palkfion.

Rutonpelko. Senaatti on kirjoittanut kuvernööreille kehoittanut heitä ryhtymään tarpeellisiin toimiin rutan pääsemistä vastaan Suur-Britanniasta Suomeen.

Kreikkalais-wenäläinen hengellinen Konsistorio on anonut että kreikkalais-wenäläisten maan suomen- ja ruottin-kielisten oppilaitosten, joita pitävät yllä kaupunkikunta tai yhtiys, oppilaille niillä seuduilla, joitten läheisyydessä ei ole wenäläistä pappea, antaisivat uskonnonopetusta matkustawat opettajat, jotka nauttisivat waltiota palkan ja samallaiset matkustannukset kuin matkapapitkin.

Ilmiänto kenraalikuvernöörille. W. t. kenraalikuvernöörin tietoon on tullut, että noin pari vuotta sitten rakennettiin Kuopiossa muutamain astelien päähän kreikkalais-wenäläisestä kirkosta muuan ulkokuone yleisön käytäväksi ja että tuosta huoneesta lewiää selkainen haju, joka tekee mahdottomaksi huonepuolisen kirkon affunan awaamisen. Kirjoituksessa 14 päivästä viime elokunta läänin kuvernöörille käsktee h. ylh. kenraalikuvernööri kansliansa kautta että, jos tämä ilmiänto on totuudenmukainen, heti ryhdytään toimiin tuon ulkokuoneen poistamiseksi ja sittemmin asiasta h. ylhäisyydellensä ilmoitetaan.

Kuvernööri on kirjoituksen johdosta waatinut Kuopion kaupungin maistraatin ja waltuusmiesten lausuntoa. Maistraatin pyynnöstä on rahatoimikamari ilmoittanut että matka ulkokuoneen lankusta kreikkalais-wenäläisen kirkon seinään on 30 1/2 metriä sekä että ulkokuone tyhjennetään joka päivä. Kaupunginwaltuusmiehet myöskin tulewat asiasta lausumaan, kertoo — U. S.

Wirantoinitus waltiosyhtein-wirastossa. Senaatinkansliaksi J. Grönwall on ilmoittanut että hän ei tahdo noudattaa kutsunusta wirantoinituksen waltiosyhteinwirastossa Pietarisissa.

Uusia weturia. Tampereen Piina- ja rautateollisuus-osaiteyhdistö on rautatiehallitus taaskin tilannut 5 kpl. weturia, joitten hinta on noin 65000 mkf. kappale.

Kajaanin kaupunginlääkäriin wirka on julistettu lääkitöhallituksesta haettawaksi 30 päivästä kuluessa, luettuna 5 päivästä syyskuuta eli siis viimeistään 4 päivästä ensi lokakuuta. — Hbl.

Metsänhoitolaitos. Awonaiseksi julistettua mesänpäälysmiehen wiransijaisuutta Baltamon hoitoalueessa ovat hakeneet metsätoimittajat M. G. Wasalin ja G. B. Swanström sekä Remin hoitoalueella ylioppilas B. A. Ahlberg.

G. L. Hollmerus ja K. L. Sandström, jotka waihtoehdoisesti ovat hakeneet myöskin ensinmainittua wirkaa.

Wiime maanantaina pidetyssä raastuwanokouksessa julisti raastuwanokouksen wahwistetuksi sen sopimuksen, josta konkurssitilassa ollut kauppias täällä J. J. Tolonen on tehnyt wellojainnsa kanssa näiden kaikkien suostumuksella siten, että hra Tolonen maksaa saamanehilleen koko heidän saamisestaan 50 %:tia, josta puoli suoritetaan nyt heti sowingon wahwistetusta, neljäsosa ennen ensi tammikuun 1 päivästä ja neljäs eli viimeinen neljäsosa ennen 1 päivästä ensi kesäkuuta 1901. Kaikki etuoikeudella menewät saamiset myöskin ovat pesästä heti suoritettawat ja taloon kiinnitetyt saamiset jääwät seijomaan entistä mukaa.

„Kajaani“ — Kiinalaiskielä. „Now. Wersa“ julkaisee hra Nemikow, jonka „kiinalaisista“ sepustuksista jo aikaisemminkin on mainittu, kirjoituksen „Kiinalaisista ja kiuulaisista.“ Kirjoituksessaan tahtuu hän sanoa „Kajaani“ ja wäittää toden teolla — tutkittuaan 200 kielen eri sanoja — että tämä sana johtuu kiinalaisesta „hai“ (meri) ja „jan“ (ranta), siis „merenranta“ — nimitys, jota seutu vielä nykyäänkin kantaa. — U. S. r.

Walwontapäivänä wiime maanantaina walwottiin kauppias J. M. Siwosen konkurssissa saamia ja taakauksia yhteensä 69,328 markkaa 51 penniä ja 186 ruplaa 74 kopeekkaa.

Julmuriin iditä esiintyi Puolangan Kotilan kylässä tuonottain. Kun torppari Cero Keffonen oli eläntusta etimässä Dulussa kerjäten, niin hänen poisja ollessaan tuli hänen naapurinsa Keffosen ahtuon, aikoen menettää waimon sekä lapset ja samalla tarttui waimon kirkkuun ja koetti iskeä päätä seinään, wain waino koetti hengenjä edestä wastustaa lastensa kanssa yhdessä ja vielä onneksi jattui tuon julmuriin omia lapsiakin, jotka koettiwat ehkäistä isänsä julmuuksia. Kun julmuri oli jättänyt waimon irti, oli sitten särkenyt pöydän y. m. huonekaluja. Waino kuului sairastaneen saamiensa ruumiin wammoja. Eihöhän järjestyksien oli otettava huomioon moimen julmuri, sillä hän kuului aikoneen käydä paremmalla onnella vielä.

Ei se pitänyt kilpailussa. Kun muuan matkustawainen Restilästä Kajaaniin t. k. 10 p:nä ajeli polkupyörällä, niin ajellessaan Wuolijoen kylän kohdalla huomasi hän wahan matkan päässä edessään suuren noin 1 metrin pituisen mustan kyyäärmeen mennä juttuwan pitkin tietä, wataloansa suulle murtalle wetään kiireesti, joten

kummejittawan joutuin käwi tuon jalattoman maan matellan matka. — Kun pyörällä ajaja suhautti käämeen edelle, pyyhäyty peto katjomaan ja weti itsensä renkaan muotoiseen käärdön. Matkamies pysähtyi petoa katjomaan ja wastustusaakseen tempasi tiepuolesta seipään. Käärme kun näki mikä on miehellä tekeillä, nosti kiwaasti päänsä näyttäen itäänkuin olisi tahtonut ruweta wastustamaan, suhahdellen kummallisesti. — Tästä ei matkustawainen oikein pitänyt, mutta sieppasi kaarakallaan käärmettä niskaan. Ja se löhnti lopettikin kokonaan hänen hywät päiwänsä.

Uler. Storstrang'in konkurssipesän wellojain kuulustelussa Piipolan käräjillä t. k. 5 p:nä nousiwar Storstrangin wellojainmukset yli 100 tuhatta markkaa. Niiden joukossa ovat Herrä Mortenssen Helsingistä, 26,000 mk. ja Herrä K. L. Sandström Pulkilasta 15,000 mk. waatimassa prop-sipuum tefourakasta. Miten tässä puujutussa mullistettaneen, saa nähdä; sillä pesän uskotutmiehet ja toimittajat nostanewat siitä käräjätutun.

Wiime talwena hukkuneen „Bore“-laivan kaikki postilähetäjät kuuluwat jällyneen monikuukautisessa wetikätköksään niin mainiosti, että kaikki kirjeet ja lähetykset ynnä rahatkin voidaan ilman sen enempiä lähetä omistajilleen nyt, kun noihin aarteisiin on terran päästy käsiin. Iste laiwahylyntin toiwomat nostajat tällä wiikolla saawansa matalikolle hinnoineeksi 4—7 hylen sywyystään.

Neiti Aino Achte on pyynnöstä lähettänyt kuvansa eräseen Amerikan suomalaisen lehteen. Lehdelle lähettämässä kirjeessään hän sanoo m. m.:

„Toiwon että kautana Suomesta työskentelewän suomalaisen laulajattaren piirteet woijawat waltamerien tuolla puolla eläwisä maamiehissä, waikka waan hetkeksi, elähyttää suomalaista kansallistunnetta, tunnetta, jonka elinwoimaan kansamme olemassa olo on perustettu.“

Porilaisten marssi joitettiin t. k. 1 päivästä Berliiniin kuuinkaallisen linnan edustalla iltatapossa, jonka ohjelman kirjari itse oli koennut. Kaartijoukkojen yhdistetyt joitokunnat kulkivat joitukukueitten ympäröimänä linnalle, jossa suuri konjerti oli annettawa kokoukulle hoviwäestölle ja tulwalle muuta yleisöä. Marssimme kaitui juhallijena kuten ainakin.

Suomalaisen Montekristo. Norjan suomalainen K. S. Korffola matkusti kasi vuotta sitten Alaskaan, ollen niiden porojen hoitaja, joita

Yhdyswaltain hallitus tuotti Norjan Lapista. Korffola työskenteli Alaskassa pienellä kuupalkalla, kunnes matkusti Cape Noren kultakentille. Siellä hänen onnistui saada 12 rikasta kultakenttä, joista hän yhden nyt on myönyt 80,000 dollarin kauppa-summasta eräälle San-Franciscon pankille. Saatuaan rahat matkusti Korffola New-Yorkin kautta kotiseudulleen Norjaan noutamaan sukulaisiaan kultamaahan. Korffola toiwoo saawansa 500,000 dollaria lopuista kkeimeistään. Niin on siis entinen porojen paimen tuloja kolmen milj. markan omistajaksi. Onni ykfillä, kesa kaitilla. — Uusim.

„Työmiehen“ wastaawan toimittajan tointa oli johtokunnalta hakenut neljä henkilöä. Johtokunta jätti walittemisen osakalle, kun niillä oli kokous wiime sunnuntaina. Hakijoita olivat: hoviwoikeuden ansultantti Jean Boldt, filosofian maisteri T. Waljaka, Suupohjan Kaiun toimittaja B. N. Niemi ja ent. kasak.-opettaja Ejaas Paawo-Rallio. Johtokunta oli asettanut ehdolle kolme ensinmainittua. Maisteri Waljaka oli persoonallisesti läsnä ja piti ohjelmapuheen. Hra Boldt oli lähettänyt kirjeen osakalle ilmoittaen suostuwansa, jos hywäksytään. Arwosteltiin kaikkia johtokunnan ehdokkaita monipuolisesti. Niiden lisäksi ehdotettiin Työmiehen nykyistä toimitus-sihteerä, joka kielteli syystä kun osa Helsingissä olewia osakalle wamaan wastaawat ja alkaisiwar sotia Työmiestä wastaan ja kun Tampereella olewa Ranskan Lehti oli todistanut hänet toimeen tytenemättömäksi. Ranskan Lehdin kirjoitus luettiin kokoukselle. Siitä huolimatta hywäksyttiin Edward Walpas 120 äänellä. Hra Jean Boldt'ia puolesti 19 äänestäjää, hra Niemeä 10 äänestäjää. Muille ei annettu ääniä. — Työm.

Johtokunta on hywäksynyt wastaawaksi toimittajaksi Edward Walppaan (Hännisen).

Wieläkin laulajatar Achte. Nuots. Aftonbl. kertoo että nuori suomalainen laulajatar Aino Achte, joka illan toisenja perästä ihastuttaa pariisilaisia kuuilla lauluillaan Pariisiin juuresja oopperassa, on mennyt kieloihin muutamain suomalaisen ininöörin kanssa. Pariisilaiset käwlewät nyt kaihomiellisinä pelosta että laulajatar naimisiin mentään kenties wettäytyy pois näyttämöltä ja antautuu kokonaan yfityiselämään. Mutta pariisilaisen pelto kuitenkin näyttää turhalleta, sillä Aino Achte'lla kuuluu olewan sija, jolla luullaan olewan wieläkin paremmat äänitwarat kuin Aino'la ja joka noita luonnon tuhlaten hänelle jafamia waroja tarpeeksi kehitettyään Pariisissa aikoo esiintyä sijarensa kilpailiana ja seuraajana.

„Walo“, lehti yleiswivistystä warten Tämän-nimistä aikafauskirjaa aikoo Tampereella Wefanderin kirjakaupan omistaja, herra Arnold Ohnberg, ruweta julkaisemaan ensi lokakuun alusta, jos riittäwä tilaajamäärä kertyu. Kuten hänen lewitämistään kiertokirjeistä, joita kuuillista aiotun lehden nimikuwa, lähemmin näkyy, tulee tämä lehti monesja suhteessa kulkemaan uutta uraa maassamme. Naapurimaassa Kuotissa on jamanwuuntainen aikafauskirja „Ljus“, joka nimenjälkin puolesta on „Walon“ efiwuwa, saawuttanut jo ensi wuotensa tawatto-man menefin (painos noin 8500) ja siitä on herra Ohnberg saanut aiheen yrittää meilläkin sellaista aikafauskirjaa, jowitettuna Suomen oloihin.

„Walon“ tarwotuksena on etupäässä toimittaa lufjoillensa hywää kirjallisuutta halpaan hintaan. Sen wuoffi tulee wuotikerrassa pääsijällyksenä olemaan muutamia arwokkaita teoksia eri aloilta, joista kuuin woiwaan lehdestä leikata kirjan muotoon. Niinpä tulee ensi wuotikertaan: tohtori K. D. Lindewistin „Meinen historia“, joka käsittelee etenkin siwistysoloja, uskontoa, tapoja, kauppa ja teollisuutta sekä yhteiskunnallisten ja waltioillisten laitosten kehitystä; lehtori Ludwik Kiljanderin „Gläntieteen pääpiirteet“; tunnetun kirjailijan B. S. Jngemannin romaani „Erik Menwedin lapsuus“ (suomentaa maisteri Seweri Nyman), ja tämän kanssa wuorottelee ensi wuoden alusta tohtori Santeri Jngmannin uusi, laaja historiallinen romaani, jota kuuistaa Wajaan ajoilta seuraaja kahden suomalaisen aateliswuon waiheita.

Niiden laajojen teoksien lisäksi tulee „Walossa“ olemaan kansiosasto, jossa taas on lukemista eri aloilta: „Tietoja maailmasta“, käsitellen tärkeimpiä tapauksia ja asioita eri maista; „Andersenin Satuja ja Seikkailuja“, waltitu kokeelma; käytännöllisiä neuvoja eri aloilta, ja muuta sekä huwittawaa että hyödyllistä luettawaa.

Lehdin kaikkien osastoisiin tulee runsaasti kuvia. Wersinaisen toimitustyön suorittaa „Walossa“ maisteri Werner Andelin.

„Walo“ ilmestyy terran wiikossa ja joka numero wastaat kooltaan 3 painoarffia. Wuotikerran hinta on 9 mk.

Niinkuin mainitusta kiertokirjeestä näkyy, nousewat „Walon“ kustannukset, riippuen k'oosta, kuuista ja itse näisestä, arwokkaasta sijällyksestä, niin suuriksi, että sille on saatawa wähintään 25,000 tilaajaa. Suljemme siis tämän yrityksen kaikkein lufjainme huomioon.

Witsa-Matti.

Cosiperäinen kertomus.

Kirjoittanut
Heikki Meriläinen.

2 L u k u.
(Jatkoa 72 n:roon.)

Matti wiipyi tällä tiellään tafalleen kolme vuotta. Tuffansa oli kaswanut niin pitkäksi että se puolijeltään yltäwänä riippua leuhotti Matin selkää hartioilla. Mutta tuuhea parta oli sitä wastaan lähertynyt leweän leuwan ympärille wanuttuneeksi turpeeksi, niin että Matin laaja muoto peittyi koria myöden tuon mustan-tympäran turjoksen alle.

Mutawalle tuntui Matista ilmestystä tämmöisänä kotinsa tienoille tatarilaisena kerjäläisenä, joffi ihmiset häntä itfästään päättelivät. Waikka olikin tuntea Mattia entiseltä näöltä, sillä hän ei näinä kolmena wuotena ollut ainoatakaan kertaa pesyyt itfään, joten hänen kaswoisjaankin pinta kiilteli k'äisjuudesta kuni ölytty. Koko olentonsakin oli hän tawuttanut kurjan näköisen kumaraksi, että täyteläinen laukukillotti hartioilla kuin mäen rinteeellä.

Rytölän Sohwiijalta oli kuollut isä ja äiti. Ja ettei tarwiteisi muuttaa majaa, oli Sohwiija ottanut miehen elämänsä tueksi ja wietti nyt ensinmäistä sunnuntaita uudessa awiollisuudessaan. Tämän oli Mattikin saanut jattumalta tietää. Sen wuoffi sai hän woittamattoman halun käydä Rytölässä näkemässä Sohwiijaa hänen elämänsä ihanimpina päiwinä.

Matti luuli saawansa tuntemattomana käydä Rytölässäkin ja Heinäkkuun kuuina sunnuntaina, tafalleen kolme vuotta siitä, kun hän kielasi Sohwiijan, lähti Matti Rytölään. Sohwiijan mies oli kirkossa, jonkatähden hän nyt oli yffinään kotona ja pöytänsä tafana istuessaan puwifteen oli saarnakirjasta lukemassa päiwän saarna, mutta owen awuotesja keskeytti lukunsa ja samassa kaswot hulmahtiwat hätäisen kauhistuneiksi. Suuret tummanjäiset filmät kiiristyiwät yhteenpäin puristuneitten kulmain pimentoon, josta läpitunkewasti katjone filmäteräfet seurasinwat wieraan jofaista liikettä fikfi, kunnes wieras oli istunut penkille.

Penkille istuttuaan Matti wilkafi jalaisen filmäyksen Sohwiijaan. Mutta awuragon fikffaasja walosja wilahti wieraan filmistä loiste, joka muistutti Matin katjetta. Tästä selwisi Sohwiijalle huomio, että Matin mukawasti käyvä nenäkin nupotti entisellä paikallaan, waikkapa sen hieman pörhöiset sieramet peittyiwätkin lähertyneen parwan sijään aivan umpipäähän.

Silloin Sohwiija löi käsiään yhteen, hyppäsi seijalleen ja huudahti:

— Herrä ihm! Matti tuollaisessa tilassa? Jumala armahtakoon...! Enhän kumminkaan ole erehtynyt?

— Sinä tunsit... Toiwon ettet tuntisi, janoi Matti wärsiwällä äänellä ja oikaisi itsensä yhta suoraksi kuin emmentkin sekä siirtyi tarjoomaan kättä Sohwiijalle.

— No ihmettä ja ihmettä! Miten woi ihminen päästä tuollaisiksi? No kaikilla sentään, jahkaili Sohwiija puristoesjaan Mattia kädessä ja kattellesjaan häntä filmiin, joista nyt kiltti kolme vuotta kadofissa ollut fikffaus. Mutta kyyneleet kieljowat filmien nurkfiin. Silloinsa wettyiwät Matinkin filmät juuri kuin janaosta lähteestä ja puheleminen kattefi siihen kumpaiselta. Sohwiijalta katjowat sanat, ettei hän saanut suutaan auki ja Matti ei tahtonutkaan puhua mitään. Sano-mattoman somalle tuntui hänestä niin waiherikkaan kolmen wuoden perästä itkeä kyyneitä, joita ei kukaan, paitsi Sohwiija, saanut irti.

Sohwiija sitten, hämmentäätseen tuota salamielistä tilaansa, hulmahti ulos ja heti palatesjaan kantoi leipäwawion, woilautasen ja wiilihilkan pöydälle ja kättä Mattia syömään.

Syödesjään Matti ajatteli Syhwiijallentkin näyttäytyä mielipuoleksi ja näyttää siinä syöntinsä tawasja mielispuolen merkkejä, mutta jamaasja tunsi ajettuwan kuni painon hartijoilleen, et-

tei woinut mitään ilwennellä, waan täytyi syöä niinkuin ilwoihmisen. Syö-mästä päästyään Matti puristi Sohwiijan kättä ja kuislasi: Tätä en unohda. Sen sanottuaan poistui hän ulos ja meni rannan töyräälle mäntyjen siimekseen wenyämään ja mieltimään, pitäisiikö kuitenkin pysyä mielispuolena, olisiko todellakin wahinko Sohwiijalta se jalata. Mutta waikka hän kauwankin mielti, niin aina löi mieleen että Sohwiijalle täytyy olla mikä on ja muille mikä milloinkin tarwitaan. Niitä hän mielti ja keloili mäntyjen wiileässä siimekessä puhalletessa lauhkean Heinäkkuun tuulen ja somalle tuntui olo, somemmalle kuin yhtenäkkään hetkenä kuluessa wiimmeisten kolmen wuoden, ja näkhi sieltä Matin ryysyinen olento wielä awurigon aletessa mailleen.

Sohwiijan mieskin siihen palasi fikforekeltä. Silloin Sohwiijan kehottuksesta kutsuttiin Mattikin piirtiin, jossa Sohwiijan mies fikfokuuksiaan ja näkemään parhaaltaan kertoi. Niistä kertomuksista Matti muun muassa kuuli, että oli tänä päiwänä haudattu Rantku-Tuomas, joka enemmän kuin kolmekymmentä vuotta oli piistarin-wirtaa toimittanut.

Tämän kuultuaan Matti punalti päätänsä, filmät fikfastuivat ja ihastuneena sanoi hän:

— Jopahan minullentkin aukesi wirta!
— Hyi! Ottaisitko sen wiran? ty-

si Sohwiija säpsähtäen, sillä salaman tawalla wihlasi Sohwiijan ruummiin lauti, että piiskarin waimokiso oliin joutunut, jos olisiin Matin kanssa tullut yhteen.

— Jhan kun luotu.

— Wiwanko todella? uubisti Sohwiija kysymyksensä tuokion waiiti oltuana, ja tuntui kuin olisi hänen wwestaan karannut se lämmin, sääliwä tunne, mikä hänellä oli ollut tähän saakka Mattia kohtaan.

— Wiwan todella, kuului Matin suusta warma wakuutus ja k'äisjuudesta kiittelewisjä kaswoisjakin kuunmotti ihastuksen punastus.

— Mutta mitä ajattelit Matti silloin kun rupeaisit lyömään ihmistä, jofa woisi olla syöttömästi tuomittu, kuten usein tapahtuu, jos kertomuksisja lienee perää.

— Mattelisin olewani ihmiskunnan korkeimpia olentoja. Aniharwoilla on walta lyöä toista ihmistä, janoi Matti tyyneesti ja mielinen hymy näkhi Matin k'äisissä kaswoisja.

Sohwiija ei nyt enää rohennut jofkaa keskustelua Matin kanssa, waan kääntyi mieheltään kysylemään muita fikffotatuja, jofa niittenkin kysyleminen loppui waikeaan jahkailemiseen, kun kuuli että Koppilan muorille, hänen äitikkumilleen, oli teyty kiitos. Muori oli wiime perjantaina äkkiä kuolla pyyskähtänyt k'äiwotielle.

Tästä sanomasta tuli Sohwiija tuskaisen lewottomaksi, että oikein käsiään

Puutarhan kukka.

Sattumalta jouduin erääseen ihanaan puistoon. Näytti filmisäni kuin olisin saanut kuwan Edenistä. — Puistossa oli monenmoisia kasvia, puita, pensaita ja köynnöskasvia. Ihmettelin niiden kauneutta ja samalla nautin fuloista tuoksuansa. — Tätä tehdesäni kului aikani rattaifasti. Erittäin kiinnitti huomioni puoleensa muuan valkoinen ruusu, joka parhailaan kukkoisti kuin Afroditeen kruunu.

— Näyttipä sillä, kuin tuolla kasvilla olisi ollut taivaimoita wettä ihailuni puoleensa. Sen terälehdet tuoksuivat fuloista hajua, josta tuli yhä suuremmaksi ihailuni. Näin ollen kiinnityi koko huomioni tuohon kaswiin. Minussa heräsi halu saada tuo kaswi omakseni. Mutta samassa johtui mieleeni ajatus: miten voisinkaan saada sitä niin oteutuksi irti, ettei sen pienintään juuri wikaantuisi. Näin mietiskellesäni muistin, ettei minulla ollut walmiiksi muokattua maata, johon sen olisin heti saattanut istuttaa. Ajattelin, että se woisi ennen istuttamista lakastua ja kuolla. Sentähden päätin sen wastaiseksi jättää kasvamaan entiselle paikalleen.

Kauan ihailtuani tuota kasvia asetin siihen merkin että sen toisella kerralla löytäisin. — Lähdin edelleen täwlemään puistossa. Näin siellä paljon saman tapaisia pensaita, jotka loistivat toinen toistanja kirkaampina ja herttaisina; mutta niissä ei ollut sitä tuoksua kuin edellä mainituksa kaswis- sa oli. —

Käveltyäni ympäri puiston päätin jälleen käydä merkittyä kasvia katsomassa. Tultuani sen luokse aloin ihailia sitä entistä suuremmissa määräsä. Sen tulat notkistivat päätänsä puolipäivän aurinkoa kohti, joten näytti kuin olisivat katonet minua silmiin. Nyt tein päätökseni lähteä walmistamaan tuolle kaswille paikkaa. Siinä tuomasani lähdin käwlemään puistosta, vielä kerran silmäillen, itään- kuin sanoakseni jäähyväiset pensaalte.

— Senjälkeen aloin astua muuatta puistotäytywää, joka johti mäen rinnettä ylös päin. Tätä tehdesäni johtui ajatus mieleeni, etten ole oikeutettu tuota kaswia saamaan, koska se kaswaa toisen puutarhasa. Aloin sentähden etsiä puutarhan omistajaa hantkakseni häneltä asianomaisen luwan. Luulin puiston omistajan asuwan siinä talossa, joka oli puiston ääressä. Me- nin rakennuksen sisälle ja kysyin, asuuko tässä tämän äärellä olewan kaswi- tarhan omistaja? Siellä wastattiin että puiston omistaja asuu T. kylässä. Samalla esitti talossa asuwa mies olewan puutarhan hoitaja. Puhuin

wäänneksen woiwatteli ja päiwitteli, kun ei enää kertaakaan saa nähdä Koppilan muuria ja kun se on kuollut niin äkkiä, ettei edes pappia ole keritty käyttä. Siihen unohtui Sohwiijan mielestä Matti ja Mattin aikomukset piiskarin wirtaan; katteaa itua hyrskien meni waan makuuhuoneeseensa ja kytjähti wuoteelleen.

Sohwiijan mies olisi vielä tahtonut puhella Mattin kanssa, waan kun Matti oli umpimielinen, niin hänkin jätti Mattin pirttiin ja poistui Sohwiijan luokse wiihdyttämään tämän surua.

Matti sai nimismieheksi piiskarin wiran, mutta sillä ehdolla että Mattin täytyi wirtatoimesaan esintyä leikkotukfaisella ja harjatulla päällä sekä pes- tyillä kaswoilla. Nimismies antoi vielä muun hywän kiffä Mattille wanhan kiiltonappisen wiranantunsa, jota oli Mattin pidettävä päällään ainoastaan siinä päiwänä, jona hänellä on wirta- toimensa suorittettava.

Nyt oli Mattilla werraton aarre mie- len alla. Ei ainoastaan sentähden että hän sai kymmenen ruplaa wirta- palkkaa jokaiselta piisfattawalta, waan sentähden että hän oli wirtamies, joka sai lain panna käytäntöön. Muut her- rat saivat ainoastaan lukea latia ja tehdä tuomioita, mutta hän oli se, joka sai tuomion panna täytäntöön.

(Jatf).

hänelle asiani. Puutarhan hoitaja an- toi minulle luwan saada ottaa se kas- wi, mutta kuitenkin täski hän siitä pu- maan puutarhan omistajan kanssa saabakseni häneltä siihen warruuden. Päätin käydä samalla matkallani puutarhan isännän luona. Kulin sitä tietä kappaleen matkaa, jonka sanottiin johtawan T. kylään. Pian olin sen määrän kulkenut, etten enää nähnyt puistoa enkä taloa. Muffi oli tie hywää, mutta alkoi sitten käydä huo- noiksi. Mitä enemmän olin taivalta- jatkanut, sitä huonommaksi tuli tie. Moin kyllästyä matkani. Ajattelin yhtä ja toista. Matkain vielä heik- kisen. Silloin tuli eteni suuri ja hywin jannoitettu maantie. Seisoin teitten haavassa heikkisen. Silloin tuli eräs matkailija, jolta sain tiedon suuresta tiestä. Tämä tie johti meren rannal- la olemaan laiwajattamaan. Sittä aloin nyt astua. Täten tuln satamaan. —

— Siellä oli laivoja ja liikettä. Ihmisiä kulkui edestakaisin. Olin jo aikessa lähteä laiwalla T. kylään; mutta samalla tapasin erään tutta- wani, joka oli toisessa laiwassa perämie- henä. Hän kehotti minua lähtemään siinä laiwassa, joka teki huwimattaa erääseen saaristoon. Puhelin pitkän aikaa tuon tuttawani kanssa. Hän osoitti minulle suurinta hywäntahto- juutta ja lupasi wapaan kyydityksenkin kunhan waan lähtisin mukaan. Nyt oli jo edellinen laiva lähtenyt, joka meni T. satamaan. Näin olin hitau- teni wuoliksi myöhästynyt aikesejani. Olin kahden waiheella: lähdenkö huwi- matkalle tai en. Mutta kun jo laiva puhalsi lähden merkin ja ankkuria hi- natattiin ylös, sanoin äkkiä hywästit tuttawalleni ja päätin sillä kertaa läh- teä kotiini.

— Käikellä kiireellä aloin astua tal- lustaa kotiani kohti. Koko matkan ajattelin tuota kaswia ja sen istutta- mista. — Jopa olin kotonani. Mutte- ruudella ryhdyin heti muokkaamaan maata. Parhaan paikan kaswin istu- tamiselle katsoin olewan asuntoni ikku- nan kohdalla. Siinä oli kyllä maa kivistä ja karua, mutta siihen paistaa helotti aurinko kuitenkin koko päiwän. Tiesin kyllä siinä kaswin menestymän, jos kerta saa tarpeellisen määrän mul- taa, jossa kaswi voi juurtua hynem- mälle. — Yöt, päiwät wäänsin kiwiä pois ja kannoin siihen multaa muual- ta. En kuitenkaan ehtinyt saada kuf- kapentkiäni walmiiksi kun tulivat ankarat fateet, jotka keskeyttivät työni. — Sen perästä käwin kaswia katsomassa. Sille eiwät fateet olleet wahinkoa saaneet. Se kukoisti yhtä herttaisena kuin en- nenkin.

Ilmat tyyntyivät edelleen kauniiksi. Nyt aloin jatkaa työtäni entisellä ta- walla. Kauan ei kuitenkaan ollut työlläni menestystä. Syhy oli saa- punut ja ilmat käwiwät jälleen fitei- siksi. Myrsky-wihurit ulwoivat. Rou- ta kohmetti maan ja viimein pafsu lumi tatoi koko työpaikkani. Talwen ajalla käwin viimeinkin puutarhan omistajan luona. Hän antoi minulle täyden oikeuden ottaa sen kaswin, jolle olin kaswupaikkaa walmistanut.

— Rewällää menin puistoon ja aloin etsiä ihailtua kaswiani. Käwelin puiston ristiin rastiin, waan en sitä löytänyt. En kuitenkaan pitkästyntä etsimässäni. — Etsin sitä sen tuok- susta. — Olin jo unhoittanut enfi käynnilläni asettamani merkin. — Näyttipä kokonaan mahdottomalta sitä löytää. Lujalla tahdolla en kuiten- kaan joutunut epätoivoon löytämisestä. Viimein tuln sille paikalle, jossa mai- nittu kaswi oli. Enemmän tarkastet- tuani tunsin vielä sen merkin, jonka olin jättänyt sen juurelle. — Talwen routa ja pakkajet oliwat sen lehdet ja kufat karistaneet pois. Siinä oli syy, etten sitä löytänyt sen entisestä tuok- susta.

— Toiwoin kuitenkin uuden kesän sen jälleen eloonja saawan. Tästä toiwossa aloin katfella tuota talwen alta nous- jutta, uudessa kaswussaan olewa kas- wia.

Näin seioesjani aloin kuulla rai- kasta laulua samasta puistosta. Sil- loin huomasiin etten ollutkaan yksinäni. En aluksi tiennyt mistä ilmanjuunnalta se kuului; mutta lopulta tunsin sen lä- henewän. Tuossa tuokiossa oli se jo aiwan kohdallani. Nytpä sain nähdä kummin. „Woi minua!“ huusin itse-

seni. Sepä lienee — — — Hän uh- kasi. Nyt olin awuttomana, en tiens- nyt, miten lähteä.

Lopulta muistin mutkan, jonka olin oppinut eräältä Lapin ukolta ollesjani hänen kanssaan nuotiolla muutamana kesä-yönä — Tekeysin näkymättömäksi ja lähdin toiseen paikkaan. Mielen- kiitawudella jätin puiston ja kaswi jäi oman onnensa nojaan. Selwitynäni tästä jupatasta aloin ajatella, mikähan olikaan se laulaja, joka puistoon tuli siellä ollesjani. Mietin: olitohan tuo seerini, josta kreikkalaisten runoissa kerrotaan. Nyt olen kuitenkin päätel- lyt, että se oli joku muu. — Nyt en ole pitkään aikaan ustaltanut memä puistoon. Pelkään, että siellä on vielä- tin tuo ihmeolento.

Timo.

Muukalaiswiholli- nen kirjallisuus Kiinassa.

Nykyisin kun kaukaisimman Idän ta- paukset pitävät koko maailmaa jänni- tyksessä, puhutaan ja kirjoitetaan pal- jou Kiinasta. Erittäinkin koetetaan saada selwille tuka oikeastaan on syynä ny- kyisiin rauhattomuuksiin ja yleensä kris- tittyjä ja muukalaisia kohtaan wihamie- lisiin liikkeihin. Muutamat henkilöt owat kuitenkin jo aikoja sitten tutkineet tätä asiaa. Niihin kuuluu tunnettu orienta- listi M. M. Posdnejew, Wladwostofin kaupungissa olewan itämaisten kielten opiston rehtori ja mongoolilaisten kiel- ten professori. Wiime matkallaan Mon- goolian läpi w. 1892 — 93 käwi hän Kiinan keisarin silloisessa lesäjumossa She-hossa ja tutki siellä kristittyjä mon- gooleja vastaan w. 1890 — 92 nous- seen liikkeen syitä. Pekingissä on Posd- nejew jatkanut tutkimustaan ja jul- kaisi niiden tulokset teoksen „Mongoo- lia ja Mongoolit“ toisessa osassa. Si-inä hän asettaa syyn suurimmaksi osaksi Kiinan hallituksen niiskolle, jota tekee kaiken woiwansa äryttääkseen alama- isiaan muukalaisia vastaan ja suosii kristittyjä ja muukalaisia vastaan wih- mielisiä kiinalaista kirjallisuutta. Pro- fessori Posdnejew antaa tästä kirjalli- suudesta muutamia kuwauksia, joista otamme tähän osia.

Ensimmäinen teos, joka tämänlaatuisten kirjoitusten alkujurena anjaitsee tulla mainitusti, on n. k. „Pyhäät opit“, joita kiinalaiset pitävät erittäin suures- sa arwossa, koska kaikki nykyisen halli- tussijawun keisaria on laatinut ne. W. 1670 kirjoitti keisari Kang-si 16 lyhyt- tä opinkappaletta, joihin hänen poikan- sa Jung-feng kirjoitti selitykset. Nämä opinkappalet owat „Pyhien oppien“ ni- mellä lewinneet kaikkein kansanferroffiin- siten, että kiinalaisten wirtamiesten täy- tyy joka kuukauden 1 ja 15 p:nä lukea ne suurille ihmisjoukoille

Teoksen kappaleista on tärkeimpiä seitsemän, jonka teema kuuluu: „Sorta- kaa wiewaita uskontoja, että totinen usko säilyhi!“ Keisari Jung-feng on tähän liittänyt seuraawan selityksen:

„Kaitti, jotka esittävät Kon-fu-tsen filosofian opeista poikkeawa kirjalli- suutta, eskyttävät siten kansaa ja tuot- tawat ihmille turmiota; he kuuluwat siis wiewaihiskontofunktiin ja owat karkoitettawat pois. Wanhoista ajoista saalka on Kiinassa taistellut kolme us- kontoa. Päästi Kon-fu-tsen oppia on heillä buddhalaisuus ja Lao-tsen oppi. Sitäpaitsi on vielä koodittomia maan- kiertäjiä, jotka tämän uskonnon nimen warjoon kätkewät oman oppinsa. Nä- mä puhuwat walheita selittäen, ettei ole onnellista eikä onnetonta tulewai- juutta. He kofowat miehet ja naiset yhteen fetasjortoon polttouhria tekemään. He turmelewat koko kansan. Sitten on vielä Po-lien ja Wen-fjang-lahkot sekä Lännen ihmisten uskonto, jotka usowat Taiwan Herraa. Heitäkään ei tar- witse seurata, waikka hallitus heitä tar- witteekin, koska muutamat heistä owat taitawia kalenterin tekemisessä ja muis- sakin matemaattisissa tiedoissa.“

Tämä muukalaiswihollinen kirjalli- suus on sen laatuinen että professori Posdnejewille on waiteaa sitä esittää. On melkein mahdotonta kertoa sen Ju- malan pilkkaa, sen solwauksia ja tietä- mättömyyttä. On tunnettua, että mui- naiset roomalaiset kuwasiwat Wapah-

tajan ristille nautitusti aasiksi. Kiina- laiset owat memmet vielä pitemmälle: he esittävät Kristuksen seijowana tahi ristiinnaulittuna sitana. Tämä tapa on saanut alfuna seuraawasti. Mei- dän jumala-käsitteemme wastaa Ki- nan kielessä sana Tientshu, joka mer- kitsee Taiwan Herraa. Samaa nimi- tystä käytetään Kristuksesta. Nyt wai- hetaan kirjainmerkki, joka merkitsee herraa, toiseen, joka lausutaan suun- nilleen samoin ja merkitsee sitaa. Sa- malla tawoin on johtunut europalai- sille nimi pufki. Päitti sitä kutsutaan heitä nimellä „Lumao“, s. o. „wih- eriät hatut“, joka Kiinassa on mitä suurin solwauus. Sen wuolki heidät aina kuwataan wiheriät hatut pääs- sä. Kuten tunnettua kutsutaan ulko- maalaisia vielä muukalaisiksi perle- leiksi

Kiinan hallitus tuntee tarkoin nämät seikat. Eräässä kertomuksessa rauhat- tomuuksien syyntä Jang-tse-laafossa sanowat ministerit suoraan, että rau- hattomuuksiin owat syynä ne kuwilla waruustetut yllätyskirjoitukset, joita on lukuisasti lewiteltä ja kaikkiin yleisiin paikkoihin nautattu ja joissa kansaa yllätetään muukalaisia vastaan. Mutta mandariinit eiwät tee mitään yllätys- tä ehkäistäkseen, päinwastoin owat he itse usein noiden kirjoitusten sepusteli- joita.

Käikein pahin on asian laita niissä kaupungeissa, joihin europalaisilla ei ole lupa tulla. Siellä nautataan yllätyskirjoitukset samojen keisarillisten julistusten wiereen, jotka kieltäwät sel- laisia sepittämistä ja lewitämistä. Mutta vieläpä wirallisissa kertomuk- sissaankin korkeat wirtamiheet kertowat kaikenlaisia kamalia juttuja muukalai- sista. Niissä syytetään eurooppalaisia siitä, että he puhkewat kiinalaisilta filmät, repiwät ulos aiwot ja syhä- men, hakkaawat kappaleiksi naiset ja lapset. Kiinalaisten filmiä ja aiwoja käyttävät walokuwaajat samojen ker- tomusten mukaan kemiallisiin tarkoituk- siin ja sitä päitti woi sekoittamalla lyijyyn niistä saada hopeaa. Mutta tähän tarkoitukseen tarwitaankin wäl- tämättä kiinalaisfilmä, sillä europo- laisten filmät eiwät kelpaa. Vielä wäitetään, että jokainen kristinuskoon kääntynyt kiinalainen tuntee tämän hopean walmistamisan.

Professori Posdnejew lopettaa esityk- sensä seuraawin sanoin: Jokaisen täy- tyy tulla siihen wakaumukseen, että tälle Jumalan ja ihmistunnan pilkalle on saatawa loppu. Europpalaisten täy- tyy unohtaa kaikki keskinäiset riitaisu- det ja eroawaisuudet waatiafseen yhdis- tetyin woiimin Kiinan hallituksesta tä- mänkaltaisen kirjallisuuden täydellistä häwittämistä.

Sän wäsy.

Englannin pääministeri Salisbury olestele nyhjään Bogesiwuoriston korkeimmalla ja kauneimmalla paikalla lähellä Saffan—Rans- kan rajaa, tuossa kauneudesta kuuluisassa Aldenburgissa, jonne hän on wettäntynyt saadaksen sitä lepaa, mitä hänen laifel- leen waltiomiehelle näinä lewottomina aikoina yleensä on mahdottomista. Siellä kuuluu hän äskettäin ottaneen vastaan Ranskan siirtoma- ministeri Decrais'in, entisen Ranskan lähet- tilään Lontoossa. Heidän puoli tuntia kestä- nyt keskustelunsa oli sangen sydämellinen. Se kosti yfniomaan Kiinan asioita ja hu- mattawaksi käwi siitä, että Ranskan ja Eng- lannin diplomaattiset wälit kaitista waikeuksista huolimatta owat mitä parhaat.

On oltu tietäwänä että myöskin Saffen ulkoministeri kreivi von Bilow olisi käynyt Aldenburgissa, mutta todistettu sitä ei ole. Joku kirjeenwaihata muuten arwelee että tuo käynti ehkä ei olisikaan mitään herkkua Salis- burylle.

Ministeriwanhus näyttää wähyneeltä ja hallintohuolet häntä painostawat. Lordi Sa- lisbury on nyt 70 vuotta wanha. Pitkä ja monesti tuihi waiwaloinen on hänen waltio- mies-uransa ollut. Waikka hän henkijeltä tywyltään vielä onkin yhtä ihmeteltäwä kuin ennen, halajaa hän kuitenkin lepaa ja usko- enemmän ja enemmän ulkoasiain johtoa „kai- telleen kaitessa“ Arthur James Balfour'ille. Ensimmäisellä lewähdyswuorollaan pari wuotta takaperin tuli lordi Salisburylle päiwittäin suuria posteja ja numerofähjöfanomia. Nyt saa hän postinsa ainoastaan kahdesti wiioksa ja, huolimatta Kiinan ja Transwaalin wai-

keufista, saa hän werrattain wain harwoja ja lyhyitä fähjöfanomia.

Lordi Salisbury'n peräytyminen on lähellä, melkein pästä. Hän jättää Englannin poliittikan johdon parlamentin hajottua ja uusien yleistien waelien ohit mentyä.

Parhaimmat edellytykset hänen seuraajafseen owat Balfourilla. Camberlainin epäilyttämä luonne ja jättiläis-kunntianhimo eiwät häntä nyt eikä koskaan oikeuttane tuolle sijalle. Sitti unhoittamattomia sienewät Englannissa nuo hänen Rhodes ja „Maiden“-kontrahtinsa y. m. niistä juliaistune papereineen.

Ulkomaalta.

— **Nansen woiitettu.** Italialaisen Abruzzan herttuan naparetkikunnan laiva „Stella Polare“ on kulkenut t. k. 5 p:nä Hammerfestin ohii palatesjaan pariwuotijelta pohjoisnaparetkeltään. Sittä tulleli etelään päin höyryalus „Gertha“.

„Stella Polare“ on istunut jäisä 11 ku- kautta ja sen toinen tykki painui siään 1 1/4 jalkaa. Retkikunta on pääsnyt napaa kohti 86 astetta 33 minuuttia, siis etemmä kuin Nansen, jonka ennätys oli wain 86° 44". Retkikunta jai kärsiä näkkä ja oli pakoitettu syömään koiranja. Norjalainen konenietka ja kaffi itaalialaista kuoli. Heidät oli laiwalta lähetetty kahden päiwän matkalle walmistele- maan aemina pohjoista kohti, mutta eiwät palanneet ollenkaan.

— **„Gangut.“** Pietarin lehtien mukaan on hallitus päättänyt weden alaisten miinojen awulla räjähdyttää paljonpuhutus „Gangutin“ kappaleiksi ja nostaa sitten lai- wan arwoikkaimat osat meren pohjasta. Töiden suorittaminen on uskotaan Itämeren miinalaivastolle ja jufestajaosastolle, jotka jaa- wat töisiä amufteen risteliä „Dpritschnin.“ Onnettomuuspaikalle on äskettäin asetettu me- riwiihtoja tahteen riwiin.

— **Englantilaisten haawoitettujen lääkärihoidosta,** josta Englannin parlamentissa muuan edusmies niin kamalia afioita kertoi ja sen seurauskfena eri tutkia- komistooni ajettiin, on myöskin rouwa Camberlain, siirtomaanministerin welsen wai- mo, otuuan pitemmän aikaa fairasten hoitaja- na Afrikassa ja hijattain sieltä palattuaan, antanut peloittawan kuwauksen. Rouwa Camberlainin kertomukset walmistawat täydelees- sen, mitä parlamentissaakin oli paljastettu. Rouwa Camberlain oli kaikilla nähnyt kkaa ja syöpäkäiffä, joitten waiwamiisesta haawoi- tuneet oliwat menestymäisillään. Sairaas- hoitajattaret hyöryivät ilman mitään järjes- tystä; maitotilkaa ei misään saatavana; tarttuwia tauteja vastaan ei mitään waro- keinoja; törhjä ja rydnää yfjin lawantautis- ten osastollakin, jossa kuitenkin puhtaudella on niin suuri merkityksensä. Paitoin oli yhdellä hoitajattarella parifattaakin hoitettawaa; toifin paitoin taas ei kuin jotunen tahi ei yhtiään. Haawaläkäreitä vastaan kohdistu- watta E:n ankarimmat syytökset. Waimmat heistä kuuluwat alimpiin rahwasluokkiin; he eiwät wältittäneet fairaistiaan eiwältä ymmär- täneet hoidon alkeitaakaan ja oliwat ilman kaikkea walwontaa. Heidän joukossaan oli sellaisia juoppolalleja, että kuusi kappaletta täytyi sen wuolki aiwan eroittaa. Rouwa Camberlainin nuorin weli oli saanut haawan polwoensa ja jäi sitten hymmeneffi päiwäffi aiwan hoidotta, minkä wuolki koko jalka meni ijäffi pilaan. Eräälle öwerstille antoi haawa- lääkäri Kapkaupungissa kokonaista 30:keräisen myrkyhannoksen, josta öwersti oli wähällä heittää henteensä.

Nämä r:wa Camberlainin ismiannot, joita totikaan ei kuulifi woiwaman wäittää puolueel- lisuudesta lähteneiksi, saapuwat hywään aikaan juuri nyt, kun parlamentin asettamalla komi- sioonilla on huomattu olleen hywä haku katfoa afioita sormien läpi ja haudata koko äänet ja enemmat toimet fairaanhoidon parantami- seen nähden afrikalaisella jofatantereella.

Kaikkialla ja kaikilla aloilla ne owat surju- senja, ellei wain walwowa filmä joka paikkaan ylety.

Etelä-Afrikan sota.

Buurien humaamisuudesta

fertoo englantilainen Douglas Story, joka „Daily Mailin“ kirjeenwaihata- na on seurannut buurilaista armeijaa, tapauksen, joka on omiaan saattamaan häpeään englantilaisten monet panette- lut ja julmuudet. Asia on tullut pu- heeksi sen johdosta, että Englantiin takaisin kutsuttu kenraali Warren, jonka huolimattomuus oli syynä brittiläisten

weriseen tappioon Spionkoopilla, koti- maahan palattuun on foettanut puo- lustella käytöstään. Kenraali oli lau- sunut, että hän oli käsitellyt tuljettua tukkulalle tyhkeä, mutta kirjeenwaihta- ja wakuuttaa, ettei englantilaiselta puo- lelta tehty mitään yrityksiä siihen suuntaan. Ne tyhkit, joita oli joitui Spionkopille nostaa, eivät sitä paitsi olisi kenneet pitämään puoltaan buu- rien suuria kruppilaisia tyhkeä was- taan. Englantilaiset päälliköt ovat kerskanneet siitä, että he olivat woi- neet suorittaa ainakin paluumatkan niin loistavasti, ettei menetetty ai- noatakaan miestä, mutta Douglas Story nyt kertoo, miten tämä oli mahdollista, ja miten se oli buurien ylipäällikön ritavillisuus, joka pelasti englantilaiset täydellisestä perikadosta. Story kertoo:

„Kenraali Botha seijoi waieten ja kalpeni, wieresään neljä Krupin tyhkiä, ja hänen editseen pakeni woitettu ar- meija, ja buurien tykkimiehet waan odottivat käskyä ruwetakseen ampu- maan. Siitä mitä tämän jälkeen ta- pautui, kertoo kaffi italialaista upse- ria seuraavasti: Me ja muut ulko- maalaiset upseerit ratsastimme Bothan luo ja waadinme häntä alkamaan tykkitulen; hän oli kalpea ja lausui hywin warkalleen: „Jos suwaitsitte, hyvät herrat, minä täällä olen pääl- likkö, jättäkää minut rauhaan.“ Me wäistymme, mutta oli kerskaan mah- dotonta kädet ristissä katsella, miten näin oivallinen tilaisuus jäi käyttä- mättä. Vähestyimme häntä vielä ter- ran ja käskimme häntä ampumaan. Tällä kertaa hän aivan lyhyen was- tasi: „Ei.“ Mutta kun tulimme vielä kolmannen terran häntä pyytämään, niin hän ei nää miltäntun mielellään, waan hyökkäsi meitä vastaan tiikhoi- sesti, itäänkuin olisi hän tahtonut mei- dät kirstua, sekä huudahti: „Zuma- lan nimesä, pitäkää suume kiinni hyvät herrat! Olen ylipäälliköitä jaa- nut ankarimman käskyn, etten ampuisi pakeniwa.“ Eiten esti, liitä Story, buurilaiskenraalin humaaniisuus, ettei Spionkopiasta tullut toinen Mysteritz, mutta tämä seikka ei pelasta brittiläi- siä kenraaleja siitä edeswastuusta, että he johtivat miehensä näin waaralli- seen paikkaan. Buurien ylipäällikönä Spionkopin tappelun aikana oli, niin- kuin kuffija muistaneet, vielä wanha Zoubert.

Transwaalin anastuksesta

Kirjoittaa „Wosj Zing.“: Lordi Roberts on, niinkuin Lontoon lehdet jattuwasi- ti lausuwat, astunut uuden aseteleen siihen suuntaan, jolle hän monilla ju- listuksillaan on jo hankkinut tarpeeksi kuuluisuutta. Sotamarshalla on anta- nut Welfastissa wime lauantaina ju- listuksen, jonka kautta Transwaal ni- menomaan anastetaan ja liitetään Eng- lannin alueihin.

Oikein käsitteemme tämän toimen on meidän luotawa filmäys karttaan. Silloin huomataan, että se oja Trans- waalia, joka nykyään on englantilais- ten hallussa, on tuskin neljäsosakaan etelä-afrikkalaisen tafawallan koto pin- ta-alasta. Eikä edes tämä neljäsosa ole lopullisesti walloitettu, sillä lordi Robertsin täytyy silläkin kaiken aikaa pelätä yhdistyslinjansa katkaisemista, samoin kuin hänen täytyy yhä puolus- taan jo monta kufkautta tafaperin anas- tettua Dranjan wapaawaltiota, ja wie- läpä Natalin siirtokunnan pohjoista osaa melkoisia buurilaisosastoja was- taan.

Sota-asian ollessa tällä kannalla täytyy ehdottomasti kysyä, onko Trans- waalin liittäminen Englannin alueisiin toimenpide, jota siwistyneiden kansain tapain nojalla voidaan puolustaa. Lordi Robertsin äskeinen julistus woi- taisiin jättää omaan arwoonsa, ellei sen kautta buurien ajema olisi melkois- testi huonontunut. Sillä siitä pitäen, kun Transwaal muodollisesti liitetään Englannin siirtomaihin, ovat englan- tilaisen käsityksen mukaan Baaljoen pohjoisella puolella olevat buurit kapi- nallisia, ja kohtelu, jota lordi Robert- sin puolelta tulee heidän osaksi, on saawa monen buurin peljästymään, jota lordi Roberts on julistuksellaan tarkoittanutkin. Kun sotamarshalla ei tykene sitkeitä buureja kufistamaan, niin kufsuu hän pyöwelin awukseen.

On käsitteemätöntä, kuinka ei mies, jolla on lordi Robertsin ansiot ja menneisyys, huomaa häpäijewänjä sem- moisen menettelyn kautta hywää ni- meänsä.

Mitä osian oikeudelliseen puoleen tulee, niin ei pitäisi woitaman oikeu- della anastaa muuta kuin femmoisia alueita, jotka todella on wallattu. Jonkun alueen waltaus on tapahtunut, kun walloittaja todella tykenee pitä- mään aluetta hallusjaan ja estää muita siihen pääsemästä. Minoastaan fem- moista waltautaa pidetään kansainwä- lisen oikeuden kannalta pätewänä. Kun lordi Roberts nyt julistaa anastetuksi maan, josta hän on wallannut ainoas- taan neljännen osan, niin ei femmois- ta käsitystä kansainwä lisen oikeuden kannalta woida tunnustaa oikeaksi.

Kirjeitä.

Paltamo 6/9 1900.

Entistä elämää sitä täällä Palt- mosfakin eletään, waikka sanomalehdis- sä juuri ei oloistamme näe paljoakaan ferrottawan. Maanmies on heinänsä korjannut ja saanut hywiä, wain niu- kasti, eikä minkäänlaiset niityt ole en- tistä määrää kaswaneet, sillä paikoin ei ole pystynyt ollenkaan niittämään; siffi heinänsato on 1/3 osaa niukempi ja paikoin puolta wäheмпitkin kuin ennen hywinä kaswusefinä.

Halla käwi wierailemasja täällä, lyhden yleisesti perunan warret maata myöten ja ohriakin nähty halla näpis- telleen useoissa paikoin. Sillä leikkuu- työt ovat paremmin vielä alussa kuin touwot ovat olleet wihantia; ei moni ehtinyt vielä leikata, että olisi saanut siemmeneksi asti, emmentuin halla käwi wierailemasja.

Nuorisoseurasta ei täällä ole mitään ferrottawaa, kun sitä täällä ei nykyisin olekkaan. Minä puolestani kummin- kin ehdottaissin, että perustettaisiin jo- kukaan nuorisoseura kyläämme, että saisi jonakin sunnuntai-iltana wiettää nuori kansa iltansa hupaisemmasti ja haematta mikä mitään seuroja, jotka saattawat olla milloin minkinlaisia, wäheмпän terweellistä lajia.

Kuntamme olot ne ovat wain en- nallaan, eikä sitä näytä kowin hoppua olewankaan. Niinpä esim. ovat vielä 1899 wuoden tilit tarkastamatta, waik- ka nutta weronkantoa on jo toimitet- tu. Näyttää kuin asiat olisimat jää- neet nauttimaan rauhallista untansa, kunnes kowat myrskyt ehtinewät niitä herättää. Zuumu.

Suomusalmen Piispajärweltä.

Ei luulisi koko kunnasjamme vielä wäheмпän kyläsämme olewan kynään tykenewää miestä, kun Kajaanin Leh- deesjä ei ole näkynyt kirjoituksia näiltä feuduilta. Ja kun ei muut ole hy- wäksi nähneet kertoa kylämme uutisia, teen sen.

Wetsänkuningas se on kyläsämme tämän kesän pitänyt asuntoa, tehden ijoja tuboja. Minoastaan heinä- ja elokuun ajalla on se kaatanut lehmia torppari Zuumo Mannifelta 3, torppari Antti Käisjäleltä 3 ja talofas N. Raikko- selta 3, torppari Jobi Juntuselta 2, talofas Siwo Eppäfeltä ja talofas Olli Juntuselta 1 sekä luulon mukaan talofas Jaakko Tauriaifelta hewofen, joka on kadonnut kylän toisten hewos- ten joukosta. Tätä otaksimista wah- wistaan vielä enemmän se seikka, että lautumella olewa hewosjoukko näyttää niin aralta, juosten paikasta toiseen. Ruhtinaanajalmen Pajuwaan taloista on karhu niinkään kaatanut useampia lehmia. — Tämä leijona olisi saata- wa päiwiltä pois, waan kun täällä Piispajärwen kyläsäkään ei ole ainoas- taan jellaista pysyviä, jolla pystyttäisi otusta ampumaan. Ja minkäpä sille oikeastaan tekee, kun se on niin „kons- tiinsa oppinut“, ettei käy haaskoiaan perustelemasja sen enemppä kuin minkä kuumiltaan ahmii, nimittäin weren ja siälmykset, ja lihat jättää sifkeen. — Olli toimottawaa saada Dulun patal- joonan jahitkonnemuskunnan tietoon nämä karhu tuhotyöt, että se, jos suin- kin joweltuisi, tulisi paholaisista ahdis- telemaan. Sillä jos otus saa tubo-

jaan jatkaa, niin ei kyläsämme jää yhtään elukkaa nawettaan pantawaksi.

Halla harmajaparta on kääntänyt monen köyhän talon elämän nurin päin. Sillä wuodentulo on täällä mei- dän kylällä niin niukaksi supistunut, ettei monesja talosja tarwitte riihen owea aukaista. Willä tawalla sitä taas- kin talwen yli mennään, sen Zumala yffin tietää. Surteata on, kun niin monelta taholta yhdellä erää ahdistel- laan kyläämme. Waan meidän on tyy- tyminen kaikkeen siihen, mitä witsauf- sia Herrra wiisaudesjaan on nähnyt hywäksi päällemme panna.

Sanomalehtiä tulee kyläämme ainoas- taan kahteen tahti kolmeen taloon, joten siinäkin suhteessa, kuten monesja muus- sakin, ollaan muusta maailmasta pal- jon jälessä. Osaksi on tähän syyssä, ettei kyläämme tule postia, josta syyssä lehdet jaetaan wasta monen wifon kuluttua jonkin kirkolla kuffian muas- ja. Postihallituksen puoleen olisi tässä suhteessa käännyttävä, jos se näkisi hy- wäksi laittaa kyläämme postin tuojan, joten pääsifimme muun maailman yh- teyteen, seuraamaan lehdisjä olewia afoiata. Toisefkeh on monella suurena esteenä se raha, että mistä niitä kaik- kia maffelee ja mistä se raha tulee, kun leipäkin on ja yhä tulee olemaan ostosja. Siihen kun vielä tulee lifäffi suuret ulosteot, niin luulen, että jokai- nen ymmärtää, miten ahtaalla sitä saa- daan elää vielä tänä walistuksen aika- na ilman sanomalehtiä.

Muuan.

Muurahaisten wii- saus.

Paljo on kerrottu muurahaisten wiisaudesta. Siffjattain on kumminkin eräs tiedemies, tohtori Wetse, tehnyt tällä alalla tutkimuksia ja huo- mannut että liian korkealle on yleisesti arwois- tettu noiden pienten eläinten ymmärrys ja äly.

Hän osottaa että muurahaifet eivät ymmär- rä tehdä eroitusta ystäwän ja wihamiehen wälillä siinä merkitysesjä kuin me wiimeksi mainittua janaa käytämme. Tutkimusjaan hän on nimittäin huomannut että se erityinen haju, mikä eri muurahaifespesifisä on, saa aikaan ystäwyyden ja wihollisuuden heidän wälilläin. Hän tappoi muutamia muurahaifia wihollisen pejästä, ja siinä jaadulla nesteellä siweli muu- tamia kotoifia ja nämä pidettiin täysinä wihollisina, kun ne wiettiin omaan pejänsä. Päin wastoin tuli wihollisista hywiä ystä- wyksiä, kun niitä kostutettiin omasta pejästä otetulla nesteellä.

Samoin tämä tutkija wäittää että muura- haisten kufy osata pitempien kiertomatkojen perästä tafaisin omaan pejään riippuu yffin- omaan heidän kehittyneestä hajuaististaan. Kun hän ajetti yli muurahaisten tien ainoas- taan senttimetr. lewyifien paperiaistaleen, pysähtyiwät muurahaifet kummallentin puolen sitä ja juofenteluwat sifin jofin edestafaisin. Wasta siften kun pitkän ajan perästä yffi muurahaifista aivan jattumalta tuli nous- seffi paperilapun päälle ja juofki sen yli, seurasi pian toinen peräsjä ja kuta useampia siffä yli meni, sitä wälewämmäffi käwi haju paperisja ja lopulta eiwät toiset enää epäillee- kään ylinenoa. Jotain merkifillistä kumminkin tapautui, kun tohtori muutamain päiwän päästä otti pois paperiustaleensa. Muura- haifet pysähtyiwät samalle paikalle, misjä paperiusta oli ollut, ja sifntyi kummallatin puolen tungosta sen esteen johdosta, jota ei todellisuudessa ollutkaan. Sen ajan tuuesja, kun paperiusta oli tiellä, oli siffä kohtaa haju häwinnyt ja muurahaifet eiwät enää tunteneet toifiaan.

Tohtori W. katsoo sen tähden selwästi todis- taneensa ettei mikään mietiskefitysty, waan tarkka hajuaisti määrää muurahaisten kufun ja panee heidät löytämään kotinsa. Hän on tehnyt muitakin kofeita ja tullut aina famoi- hin johtopäätifisiin, ollen siffä sitä mieltä ettei muurahaifilla olekaan niin suurta ymmärrystä kuin useat tutkijat owat tahtoneet olettaa.

Pieniä tietoja.

Varas käytti tilaisuutta. Kun Pariisissa eräs nuori leski, jolla oli kappapuoti, meni puotiinsa eräänä aamuna aikaisemmin kuin tavallista, näki hän siellä apulaisensa, erään nuoren miehen tyhjentämässä rahakas- saa omiin taskuihinsa. Mies kun näki

varautensa huomatuksi, lähti käpälä- mäkeen, mutta joutui heti kahden poliisin kouriin, jotka toivat hänen takaisin kappapuotiin. Mutta täällä waras alkoi itkeä, heittäytyi emäntänsä kaulaan, sueteli ja syleili häntä ja wanoi rakastawansa häntä yli kaiken tässä maailmassa. Leski käski heti poliisien mennä tiehensä, antoi miehelle varakauden anteeksi ja nyt ovat he jo naimisissa.

Hautausaatto ampieisten ahdistamana. Louisvillen luona Yhdyswalloissa haudattiin askettain eräs farmari. Tie hautausmaalle oli pitkänlainen ja witkaan kulki hautaus- saatto wainioitten poikki. Akkiä kom- pastui toinen ruumiswauuja wätywistä hevosista ja astui suoraan ampieispe- sään, joka oli tiepuolassa ruohikon peittäjänä. Ampiaiset wimmastuivat ja lensiwät suristen saaton kimppuun. Ensimmäiseksi uhriksi joutui kuski, joka ajoi ruumiswauuja, sitten tulisu rewan lesken ja hänen perheensä wuoro. Kaik- kien täytyi lähteä käpälämäkeen. Mi- nuutin kulussa oli koko surusaatto hajallaan. Ruumiswauuja wätywät he- woset pillastuivat ja lähtiwät karku- tielle heittäen ruumisarkun läheiseen ojaan. Wiipyi kokonainen tunti ennen- kuin surusaattue jälleen ehti järjestyä ja jatkaa matkaansa hautausmaalle.

Kiinalaista kekseliäisyyttä. Miten saa parin saappaita wewaksi, siitä huolimatta että on tunnettu huonoksi maksajaksi, sen neuwoo meille seura- wa makupala, minkä kiinalainen sanoma- lehti „Yu hoipas“ kertoo:

Fokienissa oli köyhä miesparka, nimeltään Ly, joka oli köyhä kuin kirkon rotta. Hän teki wewkaa welan päälle, osti kaikista puodeista wewaksi milloinkaan mitään maksamatta. Hän oli sentähden yleisesti tunnettu, eikä ku- kaan enää tahtonut taata hänelle mitään. Sitten tapahtui, että hänen saap- paansa kuluivat kelpaamattomiksi. Hän halusi kernaasti saada parin uusia, mutta se ei ollut helppo hänelle, kun oli aivan rahaton. Pyytää paria wewaksi ei saattanut tulla kysymykseen. Sen tiesi hän olewan aivan turhaa.

Mutta hän tiesi keinoan. Hän meni erääseen puotiin ja tilasi parin saap- paita; sitten meni hän toiseen puotiin ja tilasi sieltäkin parin. Molemmissa puodeissa sovititiin, että saappaat saa ainoastaan käteismaksulla, minkä Ly myöskin kalliisti ja pyhästi lupasi.

Kun toinen suutari tuli hänen huoneeseensa walmiit saappaat mu- kanaan, sanoi Ly:

Vasen saapas sopii mainiosti; oikea sitä wastoin ei sovi oikein hywästi. Pidän sentähden wain vasemman, ja te saatte ottaa takaisin oikean ja laittaa sen. Kun tulette sen kanssa takaisin, niin olette saawa maksun.

Suutari suostui tähän aawistamatta petosta.

Sitten tuli toinen suutari. Nyt uudis- tettiin sama juttu, sillä erotuksella wain, että nyt oli wain saapas, mikä ei oikein hywin sopinut, minkätähden suutari sai mennä takaisin sen kanssa ja jättää oikean Ly'ille, joka kahdesta puodista oli saanut itselleen parin saappaita, jotka sopivat hänelle erino- maisesti.

Ilmoituksia.

Opetusta

Saksan ja Englannin kielissä

vasta-alkaville antaa huokealla

Agnes Renfors.

Suomen Eläinwakuutusyhtiön ja Tapaturmawakuutusosakeyhtiön **PATRIAN** asiamies Kajaanissa **K. Korhonen.**

Kääre-Paperia Kirjapainossa.

Syys- tarkastus

maanteillä Paltamon ja Kajaanin maalaiskunnissa toimitetaan Kulu- wan syyskuun seuraawina päiwinä:

Tiistaina 18 päiwänä Jifalmen rajasta Maimualle ja siffä Wuotto- lahteen Säräisniemen rajaan;

Keskiwiiikkona 19 päiwänä Mai- nuulta Kajaanin kaupungin rajaan ja Kajaanista Kirkkoholle;

Perjantaina 21 päiwänä Lehto- waaran—Lahnasjärwen kylän tiellä;

Keskiwiiikkona 26 päiwänä poh- joispuolella Dulujärweä Säräisnie- men rajasta Mieslahden Kestiin;

Torstaina 27 päiwänä Kestistä Ristijärwen rajaan sekä Kestistä Sotkamon rajaan ja Kuluntalahden Mattilaan;

Perjantaina 28 päiwänä Matti- lasta Paltaniemelle.

Ja tulee tientekowelwollisten tar- kastuspäiwän aamuun someroitta- malla ja rawien aukafemisella lait- taan tieofansa täyteen kuntoon. En- nenkuin somero tielle lewitetään on pyöränjälki wäl t t ä m ä t t ö m ä s t i t a s a t t a w a .

Paltamon piirin kuumuminis- miehen konttorissa, syyskuun 1 päi- wänä 1900.

Edvard Vilander.

Kuulutus.

Torstaina tämän kuun 20 päi- wänä myydään huutokaupalla Ka- jaanin—Jifalmen wälisellä maan- tiellä reunain hyläys ja rawien au- kafu y. m. Huutokauppa alkaa Kyn- tölän luota Mäntymäeltä klo 10 e. p. Wihitamällä 6 p. syysk. 1900.

Juho Puranen.

Ottakaa kiini!

Hyrnsälmen Kirkonkylästä katosi wime heinäkuun alkupuolella liakonraudikko, kaffi- karwainen tammahewonen, 9 fort. 4 tuum. Korkea, wallek piiffa kaulassa, ofa har- mahtawa kaffikarwainen, pieni rautakello kaulassa kenträwasta tehdystä kanttimesta, joka on äimänuoralla neulottu kummasta- kin laidasta kiini; jota tämän näkisi tai jotain tietäisi, ilmoitaisi tai toisi palkintoa wastaan Hyrnsälmen Kirkonkylän Haapa- laan Oskari Kemppeifelle.

Kaikkia Kirjapainotöitä suorittaa joutuin ja halvalla Kajaanin Kirjapaino Kajaanissa.

Ilmoituksia valittaa **Kajaanin Lehti** kaikkisiin maamme sanoma- lehtiin. Kajaani, Kajaanin Kirjapaino 1900.